

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: ימי הפורים

בס"ד | גיליון מס' 271

פרשת תצוה (זכור)

כיצד עגלת קניות השיבה לחיים חולה מסוכן?

מה שאלתך - וינתן לך!... (מגילת אסתר)

אפוא רק כדי לשמוח בעצמנו, אלא כדי ליצור שמחה פורצת גבולות, שתייע לנו להתחבר למסר ולשליחות של לשמח את הזולת, את העני והאביון!

וכאן מוסיף בעל ה'סמיכת חכמים' ומגלה סוד כמוס: והיה כי ישאל יהודי, מנין לי מספיק כסף לסייע לכל יהודי דל ומך? הרי לדאבון הלב - כאלה מצויים למאות ולאלפים, יהודים רבים כל כך מצפים לעזרה, מנין לנו היכולת לסייע לכולם? מהיכן נשיג די ממון כדי שאכן כולם ישמחו כהוגן?!

כאן ניצבת לצידנו הבטחה שמיימת, שכותרתה 'קיימו וקיבלו - קיימו למעלה מה שקיבלו למטה'. יהודי שמקבל על עצמו לתמוך, לתת, לתרום ולהעניק ברוחב לב

לאחיו ביום הפורים, מסייעים לו משמים לעמוד בקבלתו, נותנים לו די כסף ויכולת לעמוד בה בגבורה, לסייע באמת לכל מבקש עזרה. אם יהודי נערך ליום הפורים בהחלטה שהוא ישמח את זולתו, שהוא יתמוך בעניים, שהוא יסייע לנזקקים - בורא עולם ניצב לימינו, ונותן לו די כסף כדי להצליח לעמוד במשימה שקיבל על עצמו!

מתברר, כי שמחת פורים - מטרתה ותכליתה לשמח את העני והדל, לתמוך באביון ובנזקק, להעניק מתנות לאביונים לרוב. וככל שנרצה לקיים את השמחה הזאת כדת, ככל שנקבל על עצמנו שנשמח באמת, ככל שנשאף להעניק לכל נזקק מתת יד נדיבה - כך נזכה שבורא עולם ישלח לנו את האמצעים לכך, יעניק לנו די ממון כדי לעמוד במשימה הזו, יזמן לנו כסף לחלק לכל פושט יד.

וככל שנזכה, נקבל על עצמנו להדר במתנות לאביונים עם כל הלב, ניקח על עצמנו לפעול למען העניים הסובבים אותנו בכל העוצמה, נפעל כדי לתת לכל פושט יד ברוח נדיבה, כך נזכה שבורא עולם אף הוא יקיים בנו את ההלכה 'כל הפושט יד נותנים לו', ימלא את כל בקשותינו ביום הזה במידה טובה ישעה ורחמים, ויעניק לנו שפע וברכה מאוצרו!

קניית חיים בסופרמרקט...

היה זה לפני כשנה, בחודש אדר תשע"ט. יהודי די צעיר, אב למשפחה בת חמישה ילדים קטנים, הובהל לבית החולים עקב מצוקה לבבית פתאומית. כשהגיע, הוכנס לסידרת בדיקות מקיפות, שבכל אחת ואחת מהן - הפכו הרופאים ליותר רציניים ויותר חמור סבר ביחס למצבו הרפואי, שנראה כמסוכן למדי...

בלית ברירה, הוכנס היהודי לחדר ניתוח, לניתוח לב מורכב ומסובך, שנערך בהרדמה מלאה כמובן, לאורך שעות ארוכות. הרופאים קבעו כי לאחר הניתוח הוא אמור להתעורר תוך 48 שעות לכל היותר, אולם ככל שחלף הזמן ניכרו אותות דאגה על פניהם. סמי ההרדמה כבר איבדו את השפעתם מזמן, אולם החולה מסרב להתעורר...

האווירה הפורימית כבר שוררת בחוצותינו, מרקידה את נימי הנשמה היהודית. השילוב של נעימות הפורים והתחפושות הססגוניות, הלחץ בשווקים והכנת הסעודות, כל אלה מכניסים את כולנו לתחושה שאכן כן, שוב אנו ניצבים בפני היום השמח בשנה, יום הפורים, ואנו מתרגשים לקראתו ונערכים לבואו בעליצות, בשמחה, בהתרוממות הרוח ובחיוך רחב...

לוחות המודעות מבשרים לנו על שוקי משלוחי מנות מפוארים ומסוגננים, הזדמנויות למכביר לקיום מצוות מתנות לאביונים, זמני קריאת המגילה בכל אתר ואתר, וכמובן - שפע של מוצרים ותבשילים מהודרים לשולחן הפורים. אהרן הכהן צועד לצד מרדכי היהודי בחוצות העיר, מאחוריהם אסתר המלכה וגם סבתא קשישה במיוחד, בת שבע בלבד. כל אלה מניעים את הדריכות, מעבירים את ההכנות לישורת האחרונה, מרטיטים את הלב בשמחה.

אולם החפץ להתבונן אל עומק מהותו של היום, יתקשה להבין. הרי את הנס הפורימי הנפלא יצר בורא עולם בכבודו ובעצמו, והוא שהעניק לנו את מצוות היום: קריאת המגילה, משלוח מנות, מתנות לאביונים ומשחה ושמחה. כלומר, ה' יתברך הוא שיצר את הנס, והוא זה שגם קבע את המתכונת כיצד נודה עליו, איך נציין אותו, ומה נעשה בגינו מדי שנה בשנה.

וכאן עולה שאלה נוקבת: מדוע אפוא באמת ניתנו לנו המצוות הללו? וכי חפץ הבורא שנמלא את כרטינו בבשר ויין כדי לציין את ניסיו ונפלאותיו? וכי כל מה שהוא מבקש מאיתנו, הוא שנודה לו במאריז בונבניירה, דגי סלמון מעוטרים, אווזים מפוטמים ובקבוקי יין לרוב? מדוע נצטוונו בכל המצוות הללו, רק כדי לציין נס פלאי ומופתי - שבורא עולם נתן לנו אותו? וכי הוא צריך שאנו נעסוק בהנאות גשמיות חומריות לכאורה, כדי לציין את התודה אליו על רוב ניסיו?!

את השאלה הזו שואל בעל ה'סמיכת חכמים' זצ"ל, והוא משיב בגילוי שכדאי לדעת בהתקרב יום הפורים:

בפורים, זכה העם היהודי לנס מופתי, שמעורר שמחה בכל לב. את היום הזה שכל כולו שמחה, כור השמחה השנתי שלנו, רצה אבינו שבשמים להקדיש לעניים

ונזקקים, לאביונים הנושאים עיניהם לעזרה. הוא רוצה שניקח את עוצמות השמחה הפורצות ביום הזה, ונשתמש בהן כדי לשמח את הזולת, לתמוך בעניים ונזקקים, להעניק חיים טובים יותר לאביונים הנושאים עיניים מייחלות, להפיץ את השמחה שלנו בין המצפים לקצת שמחה, שתקל עליהם במשא החיים!

לפיכך, יוצר הנס ומחוללו מבקש מכולנו להציף את השמחה בחוצות העיר, לערוך סעודות ענק ומשלוחי מנות ססגוניים, ליצור אוירת שמחה בכל קרן רחוב ובכל פינה - כדי שניקח את רגש השמחה, ונתפעל אותו כדי לשמח אחרים, כדי להעניק לנזקקים, כדי לתמוך ברוחב לב בכל אביון ומבקש נדבה. שמחת הפורים לא נועדה

הבטחה שכדאי לתפוס!

בין בקבוקי היין למגשי משלוחי המנות, מסתתרים להם אוצרות יקרי ערך, סגולות יקרות ונדירות שכדאי להכיר, כדי לנצל את היום הזה היטב. מה דעתכם למשל על שיעור הדף היומי בעיצומה של סעודת ליל פורים? או אולי, השכמה מוקדמת בבוקרו של יום הפורים, כדי להספיק ללמוד משהו לפני התפילה?

זה נשמע מורכב, אבל מאוד משתלם... הנה גילוי מאוצרו של בעל ה'חתם סופר' ז"ע, הובא ב'ספרא דמלכא' - ספרו הנפלא של ידידי הרה"ג רבי שמואל צבי גנץ שליט"א: העוסק בתורה בין קריאת המגילה בלילה לקריאת המגילה ביום, מובטח לו שהוא בן עולם הבא! מובטח לו!

את ההבטחה הפלאית הזו, שסוללת לנו דרך לעולם הבא, קיבל בעל ה'חתם סופר' מרבו, ותלמידיו מעידים שהטעם חתום וכמוס, ואין איש יודע את הסיבה לכך. מה שאנו כן יודעים, הוא שזו סגולה עצומה: ללמוד תורה בין מגילת הלילה למגילת היום, להבטיח את העולם הבא! שלנו ולזכות את יום הפורים בהילת הוד תורנית נפלאה!

הבה נאמץ את הסגולה הכבירה הזו, כי כולנו יכולים למצוא עבורה כמה דקות. להקדיש זמן ללימוד התורה, בסעודת הלילה, לפני או לאחריה, בהשכמת בוקר מוקדמת או כמה דקות לפני התפילה. ובלבד שנהיה מהזוכים לעסק בתורה בפורים, ונזכה להבטחה המופלאה: מובטח לו שהוא בן העולם הבא!

חולפות עוד כמה שעות, ועוד כמה שעות מתוחות מאוד. הרופאים נכנסים ויוצאים, תמהים ונבוכים. החולה היה אמור להתעורר מזה זמן, אולם נראה כי נרדם הירדמות ארוכה, ארוכה מדי, מי יודע אם לא נצחית... הרופאים ניסו להפעיל טיפולים וזריקות המסייעים במצבים כאלה, אולם החולה מסרב להגיב - שוכב הוא בעיניים עצומות, וישן חזק, חזק מד...

בחוץ, עומדת רעייתו, עיניה לחות מדמעות, כוססת ציפורניים במתח, ממלמלת פרקי תהלים מתוך אימה ופחד. כשהרופאים מתחילים לדבר איתה על האפשרות ההולכת והופכת לסבירה שבעלה נכנס לתרדמת ויש להעבירו למוסד מתאים - היא לא מצליחה להבין מה הם אומרים, היקום כולו כמו מתערפל מול עיניה. היא רואה בעיני רוחה את חמשת האוטוטים הצעירים שבבית - שפשוט וברור שאינם יכולים להישאר ללא אב תומך, ועיניה מתמלאות דמעות...

אחד מגיסיו של החולה התנדב לסייע, ושלח את שם החולה לאחד מגדולי ישראל שליט"א, לבקש עצה וברכה. התשובה שקיבל היתה לא פחות ממדהימה: לברר אם יש משהו מהמשפחה שרעב ללחם, משהו שקיים אצלו מחסור במזון בסיסי. לחפש ולאתר אדם כזה, ולמהר לצרכניה הקרובה, למלא את הבית הנזקק בכל טוב. להעמיס את המקרר והארונות, המזווה והשולחן בלחם לשובע ומוצרי מזון בשפע רב, להשביע רעבים פשוטו כמשמעו!

הגיס לא חשב פעמיים, והחל מהרהר מי יכול להיות מועמד מתאים, שבביתו שורר רעב כזה. בעודו מהרהר, התקשר אליו אחד מהאחיינים לדרוש בשלום הדוד שבבית החולים, אולם הגיס היה כה טרוד - עד שלא הצליח להשיב תשובה סדורה, ותחת זאת חקר ודרש: 'אמור לי, האם משהו במשפחה רעב ממש? האם במשפחה המורחבת יש בית שחסר בו מזון בסיסי? האם משהו מהאחיינים או מבני הדודים, נמצא במצב כה דל, עד שילדיו הולכים לישון בלי ארוחת ערב מסודרת?'

להפתעתו, על אתר נשבר האחייין ופרץ בבכי, וסיפר כי זה המצב בביתו - ללא כחל ושרק. אמש הלכו ילדיו לישון בלי ארוחת ערב, והבוקר יצאו למוסדות הלימוד ללא לחם בתנין! האחייין לא הבין מה פשר הדרישה והחקירה בנושא, אולם כשהגיס כה היטיב לתאר את המצב - נשבר הלה והודה שזהו אכן המצב, ילדיו רעבים ללחם!

'תודה, תודה, תודה!' - זעק הגיס לתוך השופרת, 'אני מטפל בזה עכשיו!', ובאותו רגע - שכח שהיה אמור לעדכן על מצב החולה. בכל כוחו אץ רץ לסופרמרקט הקרוב, מילא שתי עגלות עמוסות לעיפה בכל טוב, לחמים שונים, מוצרי חלב, ממרחים, פירות וירקות, קופסאות שימורים, מוצרי מזון קפואים והוסיף גם ממתקים, שילם אלפי שקלים בקופה, והוביל את כל הכבודה הזו אל הבית הרעב של האחייין, להשביע נפש עוללים רעבים ללחם!

משם, שב הגיס לבית החולים, מתוך דאגה ומתח לגורלו של החולה. שוב הוא ניצב מחוץ לדורו, ממלמל פרקי תהלים ומצפה לנס, שהרופאים כבר לא האמינו שיקרה. אבל הוא קרה - - -

לא חלפו כמה שעות, והלא יאומן התחולל. לפתע פתאום התעורר החולה, פקח את עיניו משינה עמוקה, עמוקה מדי, והתיישב על המיטה! הרופאים כולם אצו רצו אליו, הדבר הפך לשיחת היום במחלקה: הנה כי כן, חולה שנראה כי הורדם הרדמה מלאה אשר ממנה כבר לא יקום, לפתע פתאום שב לחיים!

כעבור כמה ימים, השתחרר החולה מבית החולים, מהלך על שתי רגליו, מודה לקדוש ברוך הוא על הנס הפלאי ולצוות המסור על המאמצים המרובים, כשהוא לא שוכח להודות לגיס היקר - שנקט יוזמה, הסתער על שערי שמים, מצא את הסדק שיש שם למסייעים לרעבים, פתח אותו בעוצמה - והרעיף עליו ישועת רפואה ניסית ועוצמתית, העניק לו חיים במתנה!

אחד מבני המשפחה שסיפר לנו את הסיפור, הוסיף ואמר כי כעבור תקופה ערכה המשפחה שמחת בר מצוה לבנו הגדול של החולה, בה השתתף גם הפרופסור שניתח אותו. בעיצומה של השמחה, הפרופסור הנרגש לא הצליח לעצור את דמעותיו, ונשא דברים קצרים שהרטיטו את כל המשתתפים.

בדבריו, אמר הפרופסור באוזני האורחים: 'האמת היא, שאני לא האמנתי שהוא עוד ישוב לחיות. כשנתחתי אותו מצבו היה מורכב, כשלא התעורר מהרדמה - הבנתי שהוא אולי יחיה, אבל לבטח לא יהלך על שתי רגליו. והנה, עיני הרואות כי הוא חי, שמח, מאושר, מהלך ומדבר. מי היה מאמין! זורע צדקות- מצמיח ישועות, בורא רפואות!' - סיכם הפרופסור את הנס שהיה עד לו.

סיפור מרגש זה, שכאמור - שמענו אותו מבני המשפחה, אין כמוהו כדי לחדד עד כמה 'צדקה תציל ממוות' זו לא אמירה בעלמא או סטטיסטיקה שמקורה לא ידוע. זו הבטחה של ממש, ברכת שמים בפועל. הנה כי כן, יהודי שסיכויי לחיית אפסו ממש, והוא מסתובב, מהלך, חי ובריא, מאושר ומודה. וכל נוכחותו כמו צועקת ומכריזה בקול: 'צדקה למשפחה אחת - מצילה חיים! אני חי בזכות הצדקה, זכיתי בחיים חדשים בזכות הנתינה!'

ימי הפורים שאנו בפתחם, מספקים לנו אינספור הזדמנויות פז לעשות צדקה, להרבות צדקה, לתת צדקה מכל הלב. אם בכל ימות השנה הצדקה היא סגולה כה גדולה, על אחת כמה וכמה ביום כה גדול, יום בו שערי שמים פתוחים ומושפע שפע לכל השנה, כי זה היום בו כל הפושט יד ומבקש - נותנים לו משמים, מעניקים לו ישועות בשפע רב. הבה ננצל את הימים האלה להרבות בצדקה, לשמח את הזולת, לפעול למען יהודי אחר - וכך נזכה שגם משמים יתנו לו בשפע וברוח לב, בלי לבדוק אם אנו זכאים אם לאו. פשוט יתנו לנו בשפע, כפי שעשינו אנחנו!

תאונה כמעט קטלנית...

הסיפור המפעים הבא, פורסם בשעתו - לפני כמה חודשים - והפך לשיחת היום, אלא שיש לו רובד פחות ידוע - אותו שמעתי מידידי הרב ברוך יונגרייז שליט"א, ועליו נספר עכשיו:

על פניו, מדובר בעוד יום שגרתו, בחוצות שכונת בארא פארק שבברוקלין - ארצות הברית. ילד בן 10, בן למשפחת וואקס, חצה את הכביש כמעשה שגרה, ולפתע הגיח רכב במהירות גבוהה, העיף אותו לגובה כמה מטרים, והוא שב ונפל על הכביש כשפניו לעבר האספלט השחור. את דממת המוות שהשתררה כשהתעופף לאוויר, קטע קול בלימה חדה של הרכב, ומיד אחריו - בום קולני, בעת נפילת הילד על הכביש...

הנהג, מבוהל כולו, יצא מהרכב חיוור כסיד, מקווה שלא מדובר בתאונה קטלנית, אלא למצער - בפציעה קשה, אולי אנושה. הוא זינק לכיוון הילד המוטל על הכביש, אבל עוד קודם שהגיע אליו - הופתע לראות את הילד קם מהכביש בכוחות עצמו, וצועד מעדנות לעבר המדרכה...

הילד פשט נייער את שולי בגדיו מהאבק שדבק בהם, והתחיל ללכת - כאילו לא קרה דבר! הנהג המבוהל לא ידע את נפשו, חשש לחייו של הילד, וביקש ממנו להמתין, לשבת, לנוח. אולם הילד טען כי הוא מרגיש מצוין, והוא רוצה ללכת הביתה, הביתה!

עוברי אורח שייעו לנהג במאמצי השכנוע, להמתין לצוות רפואי שיבדוק שאכן לא קרה דבר. לבסוף ניאות הילד להמתין לאמבולנס, שפינה אותו לבית החולים - שם נבדק ונסרק מכף רגל עד ראש, והתברר כי אכן כך - לילד לא קרה דבר, הוא בריא לגמרי, על אף שנפגע מרכב שנסע במהירות גבוהה, התעופף לגובה כמה מטרים וצנח ארצה על פניו - למרות כל זאת לא קרה לו דבר, הוא בריא וחזק!

ההורים, כשהבינו את גודל הנס שהתרחש, לא הצליחו לעכל. כיצד קרה נס כזה, איך ילד יוצא חי ובריא מתאונה כה מסוכנת. ואז התברר:

שעה קלה קודם לכן, יצא הילד מבית הוריו כדי לסייע לסבתו בעריכת קניות. כשסיימו, קיבלה הסבתא עודף בסך 2 דולר, והותירה אותם בידי נכדה, כדמי כיס. לאחר שסייע לסבתו להחזיר את המצרכים הביתה ופנה לשוב לביתו, הלך בדרך המוכרת לו כל כך, ולפתע הבחין ב'משיח'...

ובכן, 'משיח' זה, הוא ככל הנראה לא זה שכולנו מייחלים לבואו. מדובר באדם תמהוני ומוזר, המכנה עצמו 'משיח'. הוא מתהלך ברחובות בארא פארק ומקווש נדבות למחייתו, לבוש בלויי סחבות ומעורר רחמי עוברים ושבים. ב'משיח' זה נתקל הילד, אם כי 'משיח' ניצב בעברו השני של הכביש...

הילד הבחין בו, ונזכר בצמד הדולרים שבכיסו. בהחלטה של רגע, החליט להעניקם ל'משיח' האומלל המבקש נדבות, וחצה את הכביש לכיוונו. לאחר שהעניק לו את שני הדולרים, שב הילד וחצה את הכביש בחזרה כדי לשוב לדרכו הביתה, ובאמצע חציית הכביש - אתם כבר יודעים מה קרה...

ואתם יודעים עוד משהו: שזה היה נס, נס פלאי, נס של חיים ומוות. נס במסגרתו רכב אימתני פוגע בילד צעיר לימים, מעיף אותו אל על כעלה גידף, הילד צונח ארצה - אך חייו ניתנים לו במתנה. זה לא קורה כל יום, זה קורה כאשר הילד נתן זה עתה ממעט דמי הכיס שיש לו לעני המבקש נדבות, זה קורה כשיהודי פותח את לבו לאחיו הזועק לעזרה!

זה הכח של צדקה, הכח שאין שני לו לעורר רחמי שמים. ימי הפורים הם ימים של השקעה בצדקה, מאמץ למען הצדקה, נתינה יותר מתמיד - כהשקעה טובה לישועות לכל אורך השנה הבאה. לפיכך, כמה כדאי להרבות ולהוסיף בנתינת צדקה ביום כה גדול, הרי בזכות זאת נזכה שבזכות עולם יעניק גם לנו, יפתח לנו את אוצרו הטוב וירעיף עלינו ברכה, ישועות לרוב ושפע רב!